

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 50

van **TINE VAN DER VLOET**

datum: 16 oktober 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Persoonsvolgend budget (PVB) - Controle op de budgetbesteding

Op de website van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) staat te lezen dat het VAPH controles uitoefent op het correct besteden van het persoonsvolgend budget in cash. Zo kan het VAPH de overeenkomsten die de budgethouder heeft afgesloten bij de besteding van het budget in cash opvragen, alsook de bewijzen van gemaakte kosten.

Het VAPH voert steekproefcontroles uit om tijdig feedback te kunnen geven van de correcte toepassing van de besteding van het PVB. Bij een controle vraagt het VAPH de volgende documenten aan team Budgetbesteding te bezorgen:

- a) een kopie van alle lopende cashovereenkomsten, ongeacht of er kosten werden ingediend of niet;
- b) alle facturen en creditnota's voor de geregistreerde kosten binnen een bepaalde periode, met een overzicht van de kosten als bijlage;
- c) alle rekeninguittreksels in chronologische volgorde waar de kosten in terug te vinden zijn, zowel uitgaven (facturen) als ontvangsten (creditnota's).

Deze documenten dienen te worden bezorgd aan het VAPH via e-mail, via post of via het e-loket mijnvaph.be. Na deze controle krijgt de persoon in kwestie een brief met de conclusie van de controle. De brief kan ook adviezen bevatten om de administratie te verbeteren.

Indien er bij de controle zaken worden vastgesteld die niet mogen volgens de bestedingsregels van het PVB, dan zal het VAPH de onterecht gemaakte en betaalde kosten terugvorderen, zoals dat is bepaald in de regelgeving.

Op 16 juli 2021 stelde ik schriftelijke vraag nr. 803 over dat onderwerp. In opvolging ervan stel ik graag volgende vragen.

1. In het antwoord op schriftelijke vraag nr. 803 staat te lezen dat de aanleiding voor controle besteding divers kan zijn. Er worden ad random personen gecontroleerd, op bepaalde risicogroepen of naar aanleiding van een vaststelling (of vermoeden) in een dossier.
 - a) Hoeveel controles op het PVB zijn er in 2021 en 2022 uitgevoerd door het VAPH? Graag een opdeling per provincie.

- b) Hoeveel controles gebeurden er in 2021 en 2022 ad random? Graag een opdeling per provincie.
 - c) Hoeveel controles gebeurden er in 2021 en 2022 bij de risicogroepen? Indien mogelijk graag een opdeling per risicogroep en per provincie.
 - d) Hoeveel controles gebeurden er in 2021 en 2022 naar aanleiding van een vaststelling (of vermoeden) in een dossier? Graag een opdeling per provincie.
2. In hoeveel gevallen werd het PVB in cash op een correcte manier besteed? Graag een overzicht voor 2021 en 2022 opgedeeld per provincie.
3. In hoeveel gevallen werd aangeraden de administratie van het PVB in cash te verbeteren? Graag een overzicht voor 2021 en 2022 opgedeeld per provincie.
4. In hoeveel gevallen stelde het VAPH een fout gebruik met een PVB in cash vast? Graag een overzicht voor 2021 en 2022 opgedeeld per provincie. Wat waren de meest voorkomende fouten?
5. Bij een vermoeden van fraude of misbruik van besteding van het PVB in cash, start het VAPH een ex-postcontrole op.
- a) Hoeveel ex-postcontroles vonden er in 2021 en 2022 plaats? Graag een opsplitsing per jaar en per provincie.
 - b) Wat waren de conclusies van die ex-postcontroles?
 - c) In hoeveel gevallen was er nog sprake van fouten? Wat waren de voornaamste fouten die budgethouders maakten? Graag een overzicht voor 2021 en 2022.
 - d) Bij hoeveel budgethouders werden er maatregelen opgelegd? Wat waren de voornaamste redenen waarom er maatregelen werden opgelegd? Graag een overzicht voor 2021 en 2022.
 - e) Hoeveel budgetten werden er uiteindelijk stopgezet? Wat waren de voornaamste redenen dat de budgetten werden stopgezet? Graag een overzicht voor 2021 en 2022.
6. Hoe vaak worden dezelfde budgethouders gecontroleerd? Hoeveel budgethouders werden meer dan één keer gecontroleerd? Hoeveel budgethouders werden meer dan twee keer gecontroleerd? Wat is het maximaal aantal keren dat een budgethouder werd gecontroleerd?
7. In schriftelijke vraag nr. 803 staat te lezen dat wanneer er fouten van besteding vastgelegd worden, het VAPH budgethouders aanraadt om contact op te nemen met een bijstandsorganisatie.
- Hoeveel budgethouders namen op aanraden van het VAPH contact op met een bijstandsorganisatie om fouten in de toekomst te voorkomen?
8. Worden budgethouders die een beroep doen op een bijstandsorganisatie ook gecontroleerd op de besteding van hun PVB door het VAPH? Verloopt dat op dezelfde

manier als bij budgethouders die geen gebruikmaken van een bijstandsorganisatie? Of verloopt dat op een andere manier?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 50 van 16 oktober 2023

van **TINE VAN DER VLOET**

1. We kaderen alvast dat we eind 2021 samen met onze bedrijfsrevisor een traject zijn opgestart om een statisch onderbouwde methodiek te ontwikkelen om onze randomsteekproefcontrole te hervormen. Deze statistisch onderbouwde nieuwe methodiek is in 2022 van start gegaan. Door middel van risicofactoren wegen we een dossier en verdelen we het op in 3 lagen. Risicofactoren zijn onder andere, gestarte budgethouders, beperkt bestedingspatroon (slechts één zorgaanbieder), afgeronde bedragen, geweigerde kosten... In deze lagen worden volgens de Monetary Unit Sampling (MUS) methode random dossiers gekozen voor zowel PAB als PVB dossiers. Vandaar dat we de cijfers zullen meegeven voor PAB én PVB.

Er zijn sedert 2022 daardoor slechts 3 mogelijke redenen om een controle op te starten, namelijk:

- random, volgens de nieuwe methodiek (MUS sampling);
- melding/vermoeden, bij meldingen of vaststellingen van mogelijk oneigenlijke besteding;
- opvolgcontrole, na een eerdere ex-postcontrole kan het VAPH beslissen om deze later nogmaals te controleren.

- a. Tabel totaal aantal controles PAB en PVB 2021 en 2022 opgesplitst per provincie:

	2021			2022		
	PAB	PVB	Totaal	PAB	PVB	Totaal
Antwerpen	9	69	78	34	71	105
Limburg	7	52	59	25	46	71
Oost-Vlaanderen	2	38	40	18	43	61
Vlaams-Brabant en Brussel	3	33	36	14	43	57
West-Vlaanderen	2	27	29	15	32	47
Totaal	23	219	242	106	235	341

- b. Zoals gekaderd in punt 1, hebben we een groter volume aan randomcontroles in 2022 ten opzichte van 2021 wegens de toepassing van de nieuwe methodiek vanaf 2022.

Tabel aantal randomcontroles 2021 en 2022:

	2021			2022		
	PAB	PVB	Totaal	PAB	PVB	Totaal
Antwerpen	2	6	8	32	62	94
Limburg	4	2	6	22	40	62
Oost-Vlaanderen	0	2	2	17	36	53
Vlaams-Brabant en Brussel	0	0	0	13	34	47
West-Vlaanderen	0	2	2	13	27	40
Totaal	6	12	18	97	199	296

- c. Vanaf 2022 gebruiken we de opstartreden 'risico' niet meer, omdat de randomcontroles ingedeeld zijn in verschillende risico-lagen cf. punt 1. In 2021 hebben we vooral de focus gelegd op kosten die te maken hadden met de extra COVID-ondersteuning, vandaar dat we deze groep beschouwen als 'risico' en niet 'random'.

Tabel aantal controles risico:

	2021		
	PAB	PVB	Totaal
Antwerpen	4	48	52
Limburg	1	38	39
Oost-Vlaanderen	0	25	25
Vlaams-Brabant en Brussel	2	25	27
West-Vlaanderen	0	17	17
Totaal	7	153	160

- d. Tabel aantal controles via vaststelling of vermoeden:

	2021			2022		
	PAB	PVB	Totaal	PAB	PVB	Totaal
Antwerpen	3	14	17	2	8	10
Limburg	2	8	10	3	5	8
Oost-Vlaanderen	2	11	13	1	5	6
Vlaams-Brabant en Brussel	1	7	8	1	8	9
West-Vlaanderen	2	7	9	2	5	7
Totaal	10	47	57	9	31	40

2. We bundelen in onderstaande tabel de antwoorden op vragen 2 tot en met 4 samen.

De dossiers waarbij tijdens de controle geen fouten werden vastgesteld krijgen in de bijgeleverde tabel het label "controle ok". Werden door het VAPH fouten vastgesteld bij de besteding, dan worden deze in de gelijknamige kolom samengeteld.

Een vaststelling van een fout is niet per definitie een doorverwijzing naar een bijstandsorganisatie of een escalerende maatregel zoals verplichte bijstand. Vaak gaat dit om kleine administratieve zaken die helemaal niet slaan op (bewust) misbruik van de persoonsvolgende middelen. Vandaar dat het doorverwijzgetal lager ligt dan de het aantal dossiers met fouten.

De kolom "doorverwijzing" bevat zowel het aanraden (dus vrijblijvende aanbeveling) om samen te werken met een bijstandsorganisatie als de verplichte maatregel "verplichte bijstand".

Het VAPH houdt tot dusver nog geen cijfers bij betreffende signalen die komen vanuit externen.

De meest voorkomende fouten zijn:

- inversies van kommagetallen;
- overeenkomsten die niet voldoende zijn ondertekend (meestal gaat dit om het eigen exemplaar);
- vergissingen bij het uitvoeren van betalingen bv. de bankkaart per ongeluk gebruiken in de winkel;
- de zorgaanbieder wordt te veel of te weinig betaald.

Deze fouten worden in de meeste gevallen door de budgethouder onmiddellijk recht gezet, maar worden wel aanzien als een fout tijdens onze controle, vandaar dat het foutenaantal hoog ligt.

Om de leesbaarheid van de tabel te verhogen zijn de dossiers PAB en PVB samengeteld.

Tabel verhouding correcte besteding en dossiers met fouten en eventuele maatregelen:

	2021				2022			
	Controle OK	Fouten	Geen maatregelen	Doorverwijzing	Controle OK	Fouten	Geen maatregelen	Doorverwijzing
Antwerpen	47	31	62	16	66	39	82	23
Limburg	38	21	43	16	42	31	57	16
Oost-Vlaanderen	23	17	30	10	45	14	53	6
Vlaams-Brabant en Brussel	30	6	31	5	37	19	47	9
West-Vlaanderen	20	9	23	6	28	20	42	6
Totaal	158	84	189	53	218	123	281	60
	242		242		341		341	

3. Zie antwoord 2.

4. Zie antwoord 2.

5. Wanneer het VAPH een vermoeden heeft van mogelijks onrechtmatige besteding, kan er een controle opgestart worden.

a. Zie de algemene tabel bij antwoord 1 d.

b. Zie onderstaande tabel. Deelvragen b, c en d worden hieronder samen beantwoord.

Het aantal vaststellingen van een fout kan gevonden worden onder de kolom "fouten". Ook hier is een vaststelling van een fout niet per definitie een doorverwijzing naar een bijstandsorganisatie of verplichte bijstand. Het is wel

opvallend dat bij een vermoeden van misbruik de aantal doorverwijzingen/maatregelen procentueel groter zijn ten opzichte van het geheel aan doorverwijzingen.

Het VAPH neemt meldingen en vermoeden van misbruik dan ook bijzonder ernstig en zal daarom vrij snel een controle besteding opstarten.

De meest voorkomende fouten, en bijgevolg redenen om een maatregel op te leggen bij deze groep, zijn:

- het niet indienen van bewijsstukken, omdat deze effectief niet bestaan of niet correct worden bijgehouden door de budgethouder;
- onrechtmatig gebruik van de PAB/PVB-rekening waar gezinsuitgaven op terug te vinden zijn die bijgevolg niet betaalbaar zijn met het budget;
- het niet betalen van de zorgaanbieder, maar wel de kosten indienen bij het VAPH.

Bij de dossiers waar er minder ernstige fouten te vinden zijn in deze groep, zijn het de klassieke kleine vergissingen zoals reeds medegedeeld in het antwoord bij punt 2.

Om de leesbaarheid van de tabel te verhogen zijn de dossiers PAB en PVB samengeteld.

Tabel verhouding correcte besteding en dossiers met fouten en eventuele maatregelen bij de groep controle opgestart door vermoeden/melding van oneigenlijk gebruik:

	2021				2022			
	Controle OK	Fouten	Geen maatregelen	Doorverwijzing	Controle OK	Fouten	Geen maatregelen	Doorverwijzing
Antwerpen	5	12	7	10	2	8	3	7
Limburg	2	8	3	7	0	8	4	4
Oost-Vlaanderen	4	9	6	7	2	4	4	2
Vlaams-Brabant en Brussel	4	4	5	3	0	9	5	4
West-Vlaanderen	4	5	4	5	0	7	1	6
Totaal	19	38	25	32	4	36	17	23
	57		57		40		40	

c. Zie antwoord 5 b.

d. Zie antwoord 5 b.

e. Er werd geen enkel budget stopgezet in 2021 en 2022. Het VAPH tracht zo veel mogelijk in te zetten op begeleiding. We maken gebruik van de escalerende begeleidingsmaatregelen, zoals regelgevend verankerd in de besluiten van de Vlaamse Regering over de besteding van het persoonsvolgend budget en het persoonlijke-assistentiebudget.

6. In 2021 en 2022 werden er respectievelijk 7 en 5 dossiers onderworpen aan een opvolgcontrole na een eerdere controle besteding. Deze aantallen zitten mee vervat in tabel bij vraag 1 a.

Buiten deze opvolgcontroles zijn er 20 dossiers in 2021 voor een tweede maal gecontroleerd en 23 dossiers in 2022. Er is in die periode geen enkel dossier dat meer dan 2 keer is gecontroleerd via controle besteding.

7. Bij 26 dossiers die in 2021 aangeraden (niet verplichte maatregel) werden om contact op te nemen met een bijstandsorganisatie zijn er uiteindelijk 16 dossiers die een bijstandsorganisatie hebben ingeschakeld en daardoor kosten hebben ingediend voor intensieve bijstand. Voor 2022 zijn van de 32 dossiers er 14 die zich laten bijstaan hebben door een bijstandsorganisatie.

De verplichte doorverwijzingen/maatregelen zijn allemaal opgestart bij een bijstandsorganisatie. Hierdoor zijn er geen stopgezette budgetten.

8. Budgethouders die beroep doen op een bijstandsorganisatie kunnen evenzeer gecontroleerd worden. Via de nieuwe methodiek voor de randomcontroles, kan perfect een dossier die intensieve bijstand onderneemt geselecteerd worden. Het verloop van de controle besteding is gelijkaardig. We zien wel dat als er intensieve bijstand is, de bijstandsorganisatie vaak de budgethouder mee helpt bij het indienen van de bewijsstukken waardoor een controle efficiënter kan afgehandeld worden.